

Gott Nytt År 2002

År 1859 ger Charles Darwin ut sitt verk "Om arternas uppkomst". Trots att det redan i antikens Grekland fanns sådana tankar innebar verket en revolution eftersom bibelns tolkning av Adam och Eva som de första människorna måste förkastas. Darwins budskap var, att de bäst anpassade överlever och hans lära om arternas uppkomst fick genomslag i Sverige under mitten av 1900-talet. Till och med Påven överväger nu att acceptera Darwins läror.

Det var således inte de starkaste och inte de bäst lämpade, så som Hitler gjorde tolkningen, utan de bäst anpassade. Men - anpassade till vad? De flesta av oss lever i en föränderlig värld, hur skulle vi nu kunna vara anpassade till något okänt som kommer? Neandertalaren var mycket väl anpassad till sin situation, men livsvillkoren förändrades och han var inte flexibel nog att följa med. Många anser, att om en katastrof skulle inträffa på jorden så blir korpfågeln de som överlever, för de är mest flexibla.

Året som gått präglas av konflikter. World Trade center och kriget i Afghanistan som följde samt den mångåriga Palestinakonflikten. Först fick Judarna hela min sympati för araberna ville slänga ut dem i havet, nu har mina sympatier helt bytt sida. De flesta konflikter kallas etniska men beror egentligen på att livsrummet för en grupp minskar på grund av att andra grupper växer. Serbernas land befolkades långsamt av andra och man kan förstå båda sidors kamp om livsrum, vem kan döma?

Darwin

Barns mobbning av varandra kan vara ett genetiskt nedärvt beteende för att värna om livsrum. Jag minns vi sa 'du får inte leka med oss' och den andra blev ledsen och gick undan. Varför gjorde vi så, vi var ju inte medvetet elaka. När tonåringar mobbar kan det gå så långt att de skadar varandra. 'Om du säger ett knyst så dödar vi dig', offret törs inte berätta och mobbningen kan fortsätta. Under 1980-talet flyttade man offren för att de skulle undkomma sina förövare och få en ny start. Under 1990-talet hade utvecklingen nått så långt att man i stället flyttar förövarna. Kan man hoppas att vår kunskap om mobbing, om ytterligare tio år, nått så långt att konflikterna kan lösas utan att någon behöver flyttas?

Vuxenmobbing följer samma mönster. När jag för tjugo år sedan flyttade till brukskulturens starka fäste ASEA i Västerås hade jag svårt att anpassa mig. Det tog flera år innan jag begrep att jag var ett mobboffer. Mina arbetskamrater såg ingenting, för de var så vana vid att det skulle vara så. Jag berättade öppet om vad som skedde och skrev om det i pressen – det var de åren som jag var nära att halka in i riksdagen. Så betedde sig inte mobboffer, jag bröt mot oskrivna lagar och mobbarna blev vilsna och visste inte riktigt hur de skulle bete sig. Den konflikten ledde till utveckling för båda parter och den mobbade brukskulturen krympte.

I det lilla har vi haft vuxenmobbing i Loftas lilla sandlåda i år och jag är offret som bryter mot oskrivna lagar. Men jag känner mig inte som offer, det gör nog snarare förövarna. För det kan ju inte kännas bekvämt att bli utmålade som mobbare inför

hela socknen. Som företeelse är konflikten en bagatell, men som princip viktig. De säger, 'du får inte leka med våra saker'. 'Sakerna' är socknens arkiv med fotografier, föremål och dokument och 'leken' är vår hembygdsforskning. Mig gör det inget, men vad säger sockenborna om en sådan mobbning? Och vad säger kommande generationer? Jag gissar, att först skrattar de över hur vi bar oss åt, sedan blir de ledsna över den forskning som kunnat ske men som inte blev av. Tänk om inte Ada Rydström skrivit sina böcker, vad mycket fattigare vår historia då varit.

En intressant motsättning finns mellan Lofta Hembygdsförening och Intresseförening. Hembygdsföreningen har många medlemmar, regelbundna protokollförda styrelsemöten och en tidskrift Loftabladet, ordning och reda således. Intresseföreningen har också många medlemmar men inga är registrerade och i stället för styrelsemöten ringer de till varandra vid behov. De föreningarna är mycket olika och det måste vara så. Hembygdsföreningen har en gård och kapital som skall vårdas viket kräver disciplin medan

Intresseföreningen tvärtom skall förändra och utveckla bygden och pröva nya vägar. Till det behövs olika sorts människor. Bevararna är inte så bra på att utveckla och förändrarna ställer till oreda i en hembygdsförenings bestämda ordning.

En förening gör ju inget, det är bara människor som åstadkommer något, och de utvecklande fungerar bäst i frihet under personligt ansvar och skenbar oordning, för så ser det ju ut i övergången från ett tillstånd till nästa. Det är därför som Lofta Intresseförening utträttat så mycket trots att den nästan inte syns.

När jag nu önskar er alla ett

Gott Nytt År

så blir det med hälsningen; var inte rädd för små vardagskonflikter, vi behöver dem därför att vår värld förändras. Konflikter i måttlig mängd får oss att utvecklas så att vi blir bättre anpassade till våra livsrum.

Lars Cornell

Grundsatzerna i Darwins teori om evolutionen

- 1 Årftlig variation kännetecknar alla individer.
- 2 Överproduktion av organismer råder i naturen, alla kan inte överleva.
- 3 Kampen för tillvaron pågår därför ständigt.
- 4 Naturligt urval avgör vilka individer som lever vidare och fortplantar sig.
- 5 Evolutionen innebär att arterna på detta sätt förändras över tiden.

TjustArkivets logotyp
www.tjust.com/arkiv/

Årets hälsning blev ej så yster,
men jag kände för det här i år.

